

**CONCURSUL NAȚIONAL MULTIDISCIPLINAR „BOLYAI FARKAS”
AL LICEELOR CU CLASE DE PREDARE ÎN LIMBA MAGHIARĂ,
EDIȚIA A XVIII-A
TÂRGU-MUREȘ, 10 MARTIE 2025**

**ORSZÁGOS BOLYAI FARKAS MULTIDISZCIPLINÁRIS TANTÁRGYVERSENY
„HISTORIA NOSTRA” TÖRTÉNELEM TANTÁRGYVERSENY**

A tantárgyverseny témája: A HUNYADIAK KORA

I. Forduló – Megyei szakasz

Marosvásárhely, 2025. március 10.

FIGYELEM! Minden tétel kötelező. Hivatalból 10 pont jár. Munkaidő 1 óra.

FELADATLAP

1. Egészítsd ki a szöveg hiányzó részeit (fogalmak, nevek, évszám, terület)! (Elemenként 1 pont, összesen 10 pont)

“Hunyadi 1445 elején egy felbomlott országba érkezett vissza. Az 1445. (hónap) pesti országgyűlés úgy döntött, hogy-t (név) ismerik el királyul, feltéve persze, ha..... (név) hajlandó őt és a szentkoronát kiadni. Az országgyűlés addig is a külön kancelláriával és bíraskodási jogkörrel rendelkező országtanácsra bízta a kormányzatot, s abból hét főkapitányt rendelt ki a belső béke fenntartására, a jogsértők megbabolására. A következő esztendőben Hunyadi a pápa mellé elsősorban (név) aragóniai királyt és a..... (hercegség) herceget próbálta megnyerni a törökellenes háború ügyének, sikertelenül. Így már az is eredménynek számított, hogy Hunyadi (év és hónap) egy villámhadjáratral visszaállította a (térség) feletti magyar fennhatóságot. Hunyadi végül is nem győzte kivárni egy szélesebb körű összefogás létrejöttét, s-ban (év) úgy határozott, hogy a fenyegetett balkáni fejedelemségek segítségével újból megkísérli döntő ütközetre kényszeríteni a szultánt, aki – ellentétben 1443-nyal és 1444-gyel – ezúttal maga is Európában állomásozott. Mire azonban az egyesült magyar- havasalföldi sereg a szerbiai (helység) érkezett – (név) ezúttal is távolmaradt a vállalkozástól – a szultáni had már megszállta az összes stratégiaailag fontos pontot.”

2. Válaszd ki a helyes választ a megadottak közül (Elemenként 2 pont, összesen 10 pont):

a. III. Ulászló királlyá választásának székhelye:

- Bécs
- Krakkó
- Varsó
- Buda

b. Konstantinápoly török uralom alá kerül uralkodása alatt:

- II. Murád
- II. Frigyes
- II. Mehmed
- II. Bajazid

c. Hunyadi Mátyás csatát vívott Moldvabányánál az alábbi moldvai fejedelemmel:

- Mircea cel Bătrân
- Alexandru cel Mare
- Vlad Țepeș
- Ștefan cel Mare

d. Mátyás király udvari történetírója volt:

- Janus Pannonius
- Antonio Bonfini
- Laskai Osvát
- Thuróczy János

e. Nándorfehérvár ostroma az alábbi évben zajlott:

- 1456
- 1444
- 1462
- 1458

3. Találd meg a kakukktojást (Elemenként 2 pont, összesen 10 pont):

a.

- Frangepánok
- Szapolyaiak
- Báthoriak

b.

- magyar
- székely
- szász
- román

c.

- Kunovica
- Várna
- Nándorfehérvár
- Nis

d.

- IV. Vlad
- II. Frigyes
- Hunyadi Mátyás
- II. Murád

e.

- Antonio Bonfini
- Giuliano Cesarini
- Andreas Hess
- Thuróczy János

4. A feladat a XV. századi magyar történelemre vonatkozik. Oldd meg a feladatokat a forrás és ismereteid segítségével. (Elemenként 2 pont, összesen 10 pont)

„Mindkét részről sokan estek el, de sokkal többen a törökök oldalán. Egyetlen csapatuk sem tudta feltartóztatni a magyar vitézi bátorság lendületét, sőt hirtelen hátat fordítottak és megfutottak. [...] Ulászló király, látva, hogy az ellenséges lovasság fut, s hogy Amurát császár és tábora reszket a félelemtől, a személyének védelmére rendelt csapatot harcba indította, és miközben a vajda úr és a többiek vad küzdelemben csatáztak, megrohanta a császár táborát, teljesen meg akarta semmisíteni. A gyalogosok sűrű csapatai közé ért, azoknak a nagy sokasága rárohant, elnyomta őt csapatával együtt: elesett. És ez nem remélt győzelemhez juttatta a már legyőzött és levert ellenséget, amely már egyáltalán nem reménykedett a győzelemben.” (Thuróczy János leírása a várnai csatáról)

- Milyen következményekkel járt Ulászló király támadása a török császár táborára?
- Nevezd meg a forrásban szereplő „vajda urat”
- Mikor zajlott le az említett csata?
- Mekkora veszteséggel járt a várnai csata a keresztény seregek számára, és kik voltak a legfontosabb áldozatai a csatának?
- Milyen hasonlóságot tudsz megemlíteni az 1389. évi első rigómezei csata és a várnai csata között?

5. Igaz vagy hamis az alábbi kijelentés? (Elemenként 2 pont, összesen 10 pont)

- a. Az 1444. augusztus 15-én Nagyváradon létrejött békeszerződés Brankovics és Hunyadi között hátráltatta a további háborús előkészületeket.
- b. Hunyadi János az ország egységének a helyreállításában is ugyanolyan sikereket ért el, mint a törökök elleni hadjáratokban.
- c. Hunyadi Mátyás 1464. március 29-én megkoronáztatta magát.
- d. Mátyás uralkodása idején a két testvérváros, Buda és Pest, jelentős városfejlődésen ment keresztül és Európai legjelentősebb városai közé kerültek.
- e. Hunyadi Mátyás uralkodása idején Magyarország területén egy virágzó kulturális élet bontakozott ki.

6. Tegyétek időrendi sorrendbe az alábbi történelmi eseményeket (Elemenként 2 pont, összesen 10 pont):

- a. Hainburg ostroma
- b. Újlaki Miklós bosnyák király lesz
- c. Az első nyomtatott könyv megjelenése Magyarországon
- d. a pozsonyi egyetem alapítása
- e. a drinápolyi békeszerződés

7. Ismerd fel a magyarázatokhoz kapcsolódó történelmi fogalmakat! (Elemenként 2 pont, összesen 10 pont)

- a. Mátyás király idején kiadott törvény vagy rendelet, amely kötelező érvényű volt az országban.
- b. törvények, amelyek 1486-tól a nádort királyi tisztviselőből, a király távollétében az ország kormányzójává, a kiskorú király gyámjává, úgyszólván második királlyá tették.
- c. Mátyás idejében, a „királyi felség személyének” tekintették, a király nevében és utasításai alapján hozott ítéletet.
- d. A középkori magyar irányítási rendszerekben leginkább ők ellenőrizhették az uralkodót a királyi tanács nevében.
- e. Híres könyvtár, amely Mátyás udvarát Európa-hírűvé tette.

8. A feladat Hunyadi Mátyás uralkodásával kapcsolatos. Oldd meg a feladatokat a forrás és ismereteid segítségével! (Elemenként 2 pont, összesen 10 pont)

"Ha a magyar királyi szék megüresedne, azaz ha Mátyás király nem hagyna maga után törvényes fiakat vagy unokákat, a császárt vagy a császárnak általa kijelölt fiát, vagy azt, kit halála után hátrahagy, [...] illeti a főhatalom Magyarországon, s az új fejedelem a rendek által királlyá koronáztatik. [...] Ha a fent említett magyar királyságban trónüresedés lesz, [...] [a rendek] tartoznak gondoskodni arról, hogy [...] a császári Felséget vagy fiát, miként az a Magyar Királyság szokása, koronázzák meg. (A bécsújhelyi szerződésből, 1463)

- a. Nevezd meg azt a dinasztiaát, amelyik örökli a trónt a szerződés értelmében, ha Mátyás törvényes utód nélkül halna meg!
- b. A szerződés szerint az örökséget elnyerő dinasztia mely tagja lehet király Magyarországon? Karikázd be az egyetlen helyes állítás sorszámát!
 1. A császár által kijelölt bármely személy
 2. Az ország által választott bármely herceg a császár rokonságából.
 3. A császár vagy a fia, vagy utóda.
- c. Mi volt a fő oka annak, hogy Mátyás beleegyezett a szerződésben olvasható feltételekbe, és még váltságdíjat is fizetett?
- d. Mekkora összeget fizetett Mátyás a koronáért?
- e. Mikor koronáztathatta meg magát Mátyás?

9. Rövid kérdés – rövid felelet (Elemenként 2 pont, összesen 10 pont):

- a. 1446-ban minek választotta meg az országgyűlés Hunyadi Jánost?
- b. Mikor halt meg Hunyadi János?
- c. Hol választatta magát magyar királlyá III. Frigyes?
- d. Kit léptettek fel Mátyással szemben a Vitéz János által vezetett felkelők?
- e. Kik vezették a magyar seregeket a kenyérmezei csatában?

JAVÍTÓKULCS

1. májusi, V. Lászlót, III. Frigyes, V. Alfonz, burgundi, 1447 decemberében, Havasalföld, 1448, Rigómezőre, Branković **1 pont x 10 – 10 pont**
2. Krakkozó, II. Mehmed, Ștefan cel Mare, Antonio Bonfini, 1456 **2 pont x 5 – 10 pont**
3. Frangepánok, román, Várna, II. Murád, Giuliano Cesarini **2 pont x 5 – 10 pont**

4.

- a) meggondolatlan vállalkozása életébe került, megpecsételte a csata sorsát, a helyzetet már Hunyadi sem változtathatott. **2 pont**
- b) Hunyadi János **2 pont**
- c) 1444. november 10. **2 pont**
- d) közel négyezer keresztény harcos, köztük a király, számos főpap és főúr. **2 pont**
- e) a keresztény seregek lényegesen kisebb létszámúak, tehát a túlerő kulcsszerepet játszott a csaták kimenetelében/a törökök is mindkét csatában jelentős veszteségeket szenvednek. **2 pont**

5. H, H, I, H, I

2 pont x 5 – 10 pont

6. e, d, b, c, a

2 pont x 5 – 10 pont

7.

- a. dekrétum **2 pont**
- b. nádori törvények **2 pont**
- c. személynök(personális) **2 pont**
- d. kancellár **2 pont**
- e. Bibliotheca Corviniana **2 pont**

8.

- a. Habsburg(ok)/Habsburg-dinasztia **2 pont**
- b. 3. **2 pont**
- c) Visszakapta a Szent Koronát/koronát. (A válasz más megfogalmazásban is elfogadható) **2 pont**
- d. 80 ezer aranyat **2 pont**
- e. 1464. március 29. **2 pont**

9.

a. kormányzónak	2 pont
b. 1456. augusztus 11.	2 pont
c. Németújvárott	2 pont
d. Kázmér herceget	2 pont
e. Báthori István és Kinizsi Pál	2 pont